

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach oraz zmieniającej
ustawę o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach
(druk nr 1313)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa zawiera zmiany w zasadach nadawania odznaczeń wojskowych o charakterze pamiątkowym, będących nagrodą za nienaganną służbę w polskich kontyngentach wojskowych poza granicami kraju (Gwiazd).

Po pierwsze, ustawa umożliwia nadawanie odznaczeń osobom pełniącym służbę w rejonie prowadzenia operacji wojskowych, lecz poza kontyngentem wojskowym. I tak, rozszerza katalog podmiotów uprawnionych do otrzymania Gwiazdy o żołnierzy pełniących służbę poza polskimi kontyngentami wojskowymi w międzynarodowych strukturach wojskowych, wykonujących zadania w rejonie działania kontyngentu lub w rejonie prowadzenia operacji wojskowej oraz o załogi wojskowych statków powietrznych pełniące służbę poza polskimi kontyngentami wojskowymi, wykonujące zadania w przestrzeni powietrznej nad terytorium objętym działaniami polskiego kontyngentu wojskowego lub prowadzonej operacji wojskowej. Ustawa umożliwia także odznaczenie Gwiazdą funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu.

Po drugie, ustawa zakłada zmianę terminu, w którym możliwe jest nadawanie Gwiazd. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy odznaczenia wojskowe nadawane są nie później niż przez trzy lata od dnia zakończenia działań. Norma ta jest modyfikowana art. 2 ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach, który przewiduje możliwość nadawania Gwiazd za czyny z lat 2002-2007 - do końca 2012 r. Opiniowana ustawa zmienia to przejściowe rozwiązanie stanowiąc, że przepisu art. 6 ust. 2 nie stosuje się do Gwiazd za nienaganną służbę albo za nienaganne wykonywanie zadań w okresie od dnia

1 stycznia 2002 r. do dnia wejścia w życie ustawy. Nadanie tych odznaczeń uznaje się za zakończone z dniem 31 grudnia 2013 r.

Po trzecie, opiniowana ustawa wprowadza rozwiązanie zakładające możliwość wskazania w nazwie "Gwiazdy" nie tylko nazwy państwa lub nazwy geograficznej, ale także określenia sposobu działania kontyngentu wojskowego.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 97. posiedzeniu w dniu 28 lipca 2011 r. w oparciu o projekt Prezydenta RP. Projekt ten stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Obrony Narodowej. Poprawki wprowadzone przez Komisję mieściły się w meritum rozwiązań przedłożenia. W trakcie drugiego czytania nie wprowadzono dodatkowych poprawek. Ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję Obrony Narodowej.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 1 pkt 1 noweli, **art. 19a ust. 1 ustawy o orderach i odznaczeniach**.

Wskazana jest zmiana porządkująca.

Po pierwsze, brzmienie przepisu ustalone nowelizacją sugeruje, że "rejon prowadzenia operacji wojskowej" obejmuje granice państwa polskiego.

Po drugie, wskazane jest wyraźne określenie wszystkich elementów nazwy odznaczenia oraz użycie prawidłowej formy gramatycznej ("określenie" sposobu działania kontyngentu, a nie "określenia" sposobu działania kontyngentu).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 1, ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Nagrodą za nienaganną służbę poza granicami państwa w polskich kontyngentach wojskowych lub w rejonie prowadzenia operacji wojskowej są odznaczenia wojskowe o charakterze pamiątkowym mające w nazwie wyraz "Gwiazda" oraz:

- 1) nazwę państwa lub nazwę geograficzną terenu działania kontyngentu albo prowadzenia operacji wojskowej, albo
- 2) określenie sposobu działania kontyngentu.";

2) art. 1 pkt 1 noweli, **art. 19a ust. 2 pkt 3 ustawy o orderach i odznaczeniach.**

Wskazana jest zmiana redakcyjna uwzględniająca, że Gwiazdę nadaje się członkom załóg, a nie załogom wojskowych statków powietrznych.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 1, w ust. 2 w pkt 3 wyraz "załogom" zastępuje się wyrazami "członkom załóg";

3) art. 1 pkt 3 noweli, **art. 19a ust. 6 ustawy o orderach i odznaczeniach.**

Przepis upoważniający do wydania rozporządzenia, zgodnie z art. 92 ust. 1 Konstytucji, poza organem uzyskującym kompetencje do wydania rozporządzenia (Prezydent RP) i zakresem spraw przekazanych do uregulowania (nazwa Gwiazdy, wstążka, okucia na wstążkę, wzór rysunkowy odznaki) powinien zawierać wytyczne dotyczące treści aktu. Brak wytycznych, zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, przesądza o niekonstytucyjności zarówno przepisu upoważniającego jak i samego aktu wykonawczego.

W przypadku upoważnień z art. 19a ust. 5 i 6 wytyczne uznać należy za niekompletne. W zakresie określenia wstążki będą to właściwe barwy. W przypadku określenia nazwy Gwiazdy za wytyczne te można uznać uwzględnienie nazwy państwa lub nazwy geograficznej oraz uwzględnienie sposobu działania kontyngentu. Pewną wytyczną może stanowić też art. 1 ust. 1 ustawy. (Zgodnie z orzecznictwem TK możliwym jest umieszczenie wytycznych w innych niż upoważnienie przepisach ustawy). W celu jednoznacznego i zupełnego określenia wytycznych należy jednak rozważyć wprowadzenie ogólnej wytycznej, która przy wydawaniu przepisów wykonawczych wskaże (na przykład) na uwzględnienie konieczności jednolitego ustalania nazw Gwiazd, ich wstążek okuć oraz wzorów rysunkowych.

Zaproponowane poprawki zakładają także, wobec zmiany zakresu spraw przekazanych do uregulowania oraz wytycznych dotyczących treści rozporządzenia, czasowe utrzymanie w mocy dotychczasowego rozporządzenia.

Propozycja poprawek:

1) w art. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Prezydent, w drodze rozporządzenia określi nazwę "Gwiazdy" wstążkę, która uwzględni w swojej kolorystyce barwy flagi właściwe dla terenu działania

kontyngentu lub prowadzenia operacji wojskowej albo barwy przyjęte dla kontyngentu, okucie na wstążkę oraz wzór rysunkowy odznaki – kierując się koniecznością jednolitego określenia nazwy, wstążki, okucia oraz wzoru rysunkowego odznaki dla poszczególnych odznaczeń.".";

2) po art. 3 dodaje się art. ... w brzmieniu:

"Art. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 19a ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 19a ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.";

albo

Propozycja poprawek:

1) w art. 1 po pkt 2 dodaje się pkt ... w brzmieniu:

"...) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Prezydent, w drodze rozporządzenia określi nazwę "Gwiazdy" właściwą dla nazwy państwa lub nazwy geograficznej terenu działania kontyngentu albo prowadzenia operacji wojskowej, wstążkę, która uwzględnia w swojej kolorystyce barwy flagi właściwe dla terenu działania kontyngentu lub prowadzenia operacji wojskowej albo barwy przyjęte dla kontyngentu, okucie na wstążkę oraz wzór rysunkowy odznaki – kierując się koniecznością jednolitego określenia nazwy, wstążki, okucia oraz wzoru rysunkowego odznaki dla poszczególnych odznaczeń.".";

2) w art. 1 w pkt 3, ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Prezydent, w drodze rozporządzenia określi nazwę "Gwiazdy" właściwą dla sposobu działania kontyngentu, wstążkę, która uwzględnia w swojej kolorystyce barwy przyjęte dla kontyngentu, okucie na wstążkę oraz wzór rysunkowy odznaki – kierując się koniecznością jednolitego określenia nazwy, wstążki, okucia oraz wzoru rysunkowego dla poszczególnych odznaczeń.";

3) po art. 3 dodaje się art. ... w brzmieniu:

"Art. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 19a ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 19a ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.";

4) art. 3 noweli.

Zgodnie z przepisem przejściowym art. 3 noweli, przepisu art. 6 ust. 2 ustawy nie stosuje się do nadań Gwiazd za nienaganną służbę albo za nienaganne wykonywanie zadań (w okresie od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia wejścia w życie ustawy). Tymczasem zgodnie z przepisem materialnym art. 19a ust. 1 ustawy, stanowiącym o przesłankach do nadania odznaczenia, Gwiazdę przyznaje się za nienaganną służbę. Stąd potrzeba wprowadzenia stosownej poprawki:

- w art. 3 skreśla się wyrazy "albo za nienaganne wykonywanie zadań";

5) art. 3 noweli.

Zgodnie z przepisem przejściowym art. 3 noweli przepisu art. 6 ust. 2 ustawy nie stosuje się do nadań Gwiazd za służbę w okresie od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia wejścia w życie ustawy, a nadawanie tych odznaczeń zakończyć się ma 31 grudnia 2013 r.

Jak wskazuje uzasadnienie projektu ustawy przepis ten zakłada złagodzenie ograniczeń art. 6 ust. 2. Zgodnie z art. 6 ust. 2 odznaczenia jakimi są Gwiazdy, są nadawane nie później niż trzy lata od zakończenia działań podczas użycia sił zbrojnych poza granicami państwa. Oznacza to, że w obecnym stanie prawnym osoby uprawnione do uzyskania odznaczenia za nienaganną służbę w roku 2011 r. mogą zostać odznaczone Gwiazdą (wobec brzmienia art. 6 ust. 2) najpóźniej w roku 2014. Przepis przejściowy art. 3 opiniowanej ustawy, w stosunku do kategorii uprawnionych z tytułu nienagannej służby w 2011 r. jest więc mniej korzystny niż przepis materialny art. 6 ust. 2 ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 3 wyrazy "w okresie od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy" zastępuje się wyrazami "w okresie od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2010 r."

Szymon Giderewicz

legislator